

کوتاه دیپلماسی

آغاز نشست فصلی شورای حکام

● **ایسنا:** نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از دیروز آغاز شده و بررسی گزارش‌های مربوط به ایران، کره‌شمالی و ایمنی هسته‌ای در دستور کار است.
یوکیا آمانو، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، هفته گذشته آخرین گزارش فصلی خود درباره اجرای برجام در ایران را در اختیار ۳۵ عضو شورای حکام قرار داد و قرار است این گزارش در نشست این هفته بررسی شود.
آمانو در آخرین گزارشش درباره ایران یک‌بار دیگر به پایبندی کشورمان به مفاد برجام و تعهداتش تأکید کرد.

واکنش اردوغان به اتهام آمریکا

● **ایسنا:** رئیس‌جمهور ترکیه متهم‌شدن یک وزیر پیشین ترک به دوززدن تحریم‌های ایران را اقدامی از سوی آمریکا با انگیزه‌های سیاسی علیه ترکیه دانست.
به گزارش شبکه خبری بلومبرگ، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، از دادستانی آمریکا برای متهم‌کردن ظفر چاغلایان، وزیر پیشین اقتصاد ترکیه، به پول‌شویی به نمایندگی از ایران انتقاد کرد و آن را اقدامی با انگیزه‌های سیاسی علیه کشورش توصیف کرد.
اردوغان گفت: من برای دولت قبلی آمریکا نیز مشخص کرده بودم که ترکیه در هیچ تحریمی علیه کشور همسایه‌اش، ایران، شرکت نمی‌کند و وزیر اقتصاد پیشین خلی ساده سیاست‌های دولتش را اجرا کرده است.
رئیس‌جمهور ترکیه تصریح کرد: «من این اقدام علیه وزیر اقتصاد ترکیه را اقدامی علیه جمهوری ترکیه می‌دانم. آمریکا باید کار خود را مورد بازبینی قرار دهد و امیدوارم که ما در دیدار پیش‌رویمان (با مقامات آمریکایی) فرصتی برای گفت‌وگو درباره این مسئله پیدا کنیم. بوی بدی از این اقدام به منشام می‌رسد».
دادستانی فدرال نیویورک روز چهارشنبه اتهامات جدیدی را علیه رضا ضراب و محمد هساکان آتیل، مدیر هالک بانک، مطرح کرده است. محاکمه این دو قرار بود ۳۰ اکتبر آغاز شود، هر چند هر دو اتهامات خود را رد کرده‌اند.
چاغلایان در سال‌های ۲۰۱۱ تا پایان ۲۰۱۳ وزیر اقتصاد ترکیه بود که بنا بر ادعای دادستانی آمریکا ده‌ها میلیون دلار را به صورت نقدی و طلا برای تسهیل کارهای ایران دریافت کرده است.

محکومیت رئیس شرکت آمریکایی به اتهام صادرات به ایران

● **ایسنا:** یک قاضی آمریکایی، رئیس یک شرکت فولاد را به اتهام صادرات آلایزی که می‌تواند در صنایع موشکی ایران استفاده شود به حبس محکوم کرد.
به گزارش رویترز، قاضی یک دادگاه در بروکلین آمریکا رئیس ترک‌تبار یک شرکت فولاد را به اتهام تلاش برای صادرات ۴۵۰ کیلوگرم آلایز فولادی قابل استفاده در صنایع موشکی به ایران، به چهار سال و ۹ ماه زندان محکوم کرد.بنابر ادعاهای مقامات آمریکایی، متهم قصد داشته این محموله را ابتدا به ترکیه و سپس به ایران ارسال کند. این آلایز قابلیت استفاده در صنایع فضایی، موشکی و حتی اتمی را داشته است.

نامه مجدد ظریف به دبیرکل سازمان ملل در مورد میانمار

● **ايلنا:** محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران، در نامه‌ای خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد ضمن هشدار به ادامه خشونت‌های سازمان‌یافته علیه مسلمانان میانمار، خواستار اقدام فوری جامعه جهانی، به‌ویژه سازمان ملل متحد شد.
در بخشی از نامه ظریف آمده است: «حملات سازمان‌یافته و بی‌رویه برخی عناصر تندرو و عوامل وابسته به نیروهای امنیتی علیه روهینگیاها منجر به ازدست‌رفتن جان تعداد قابل‌توجهی از مسلمانان شده و سابقه تبعیض، بی‌عدالتی و ناامیدی در آن کشور را وخیم‌تر کرده است. وخامت اوضاع باعث جریحه‌دارشدن احساسات مردم دنیا فارغ از مذهب و ملیت آنها شده است. در صورت عدم رسیدگی به نقض سازمان‌یافته و گسترده حقوق اساسی مسلمانان روهینگیا، افراطی‌گری افزایش و خشونت حتی فراتر از مرزهای میانمار گسترش می‌یابد و به عامل بی‌ثباتی در کل منطقه تبدیل می‌شود».
او ادامه می‌دهد: «جامعه بین‌الملل و کشورهای مسلمان از دولت میانمار انتظار دارند خشونت جاری علیه اقلیت مسلمان روهینگیا را فوراً متوقف کند و دسترسی بدون مانع برای ارائه کمک‌های بشردوستانه به مناطق خشونت‌زده را فراهم آورد. همچنین ضروری است دولت میانمار مرتکبین این جنایت‌ها را محاکمه نماید و اقدامات لازم را جهت پیشگیری از وقوع مجدد آن صورت دهد. جای بسی ناامیدی است که هنوز به چنین خواسته‌های حداقلی جهانی پاسخی داده نشده است».
ظریف در دی‌ماه ۱۳۹۵ نیز با ارسال نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل متحد نسبت به وخامت فزاینده اوضاع مسلمانان روهینگیا در میانمار ابراز نگرانی کرد و از اتونیوی کوترش خواست فعلاانه و در تعامل با دولت میانمار گام‌هایی اساسی برای پایان‌دادن به نگرانی‌های جدی جامعه بین‌المللی درباره وضعیت مسلمانان روهینگیا بردارد.

politics@sharghdaily.ir

دوشنبه در وین مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای هشتمین‌بار از زمان اجرائی‌شدن توافق برجام، پایبندی ایران به آن را تأیید کرد.
نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، با محوریت ایران، سوریه و پرونده هسته‌ای کره شمالی آغاز شد، با بیانیه «یوکیا آمانو»، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی.
در این بیانیه آمانو، خطاب به اعضای شورای حکام گفته است این سازمان به وظایف خود در برابر ایران براساس توافق برجام و قطع‌نامه مرتبط با آن از سوی شورای امنیت، به‌صورت «بی‌طرفانه» ادامه خواهد داد.
در این بیانیه به راستی‌آزمایی و نظارت در جمهوری اسلامی ایران در پرتو قطع‌نامه «۲۲۳۱» شورای امنیت سازمان ملل، درخواست پادمان در کره شمالی، اجرای توافق‌نامه پادمان در سوریه و درخواست پادمان در خاورمیانه از دیگر محورهای نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اشاره شده است.
مهم‌ترین موضوع این نشست پنج‌روزه تقویت همکاری بین‌المللی در زمینه هسته‌ای، تابش، حمل‌ونقل و ایمنی زباله و امنیت هسته‌ای است.
رضا نجفی، نماینده ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در گفت‌وگویی موضوع اجرای پادمان‌ها در خاورمیانه را بحث مهمی دانسته که در نشست شورای حکام مطرح می‌شود.
همچنین ناامندی هسته‌ای اسرائیل و خطری که برای خاورمیانه دارد، از دیگر موضوعات نشست شورای حکام خواهد بود.
به گفته نجفی موضوع آژانس هسته‌ای و ایمنی هسته‌ای نیز از محورهایی است که کشورهای عضو آژانس آن را بررسی خواهند کرد.
آمانو هفته گذشته آخرین گزارش فصلی خود را با محوریت «اجرای برجام در ایران» در اختیار ۳۵ عضو شورای حکام گذاشت تا اعضا این موضوع را در نشست پنج‌روزه شورای حکام بررسی کنند.
در این گزارش بار دیگر بر پایبندی ایران به مفاد برجام و تعهداتش تأکید شده است.

ایران متعهداست

سخنران آغازین مراسم، یوکیا آمانو، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود؛ او با تأکید بر اینکه ایران به تعهدات خود طبق توافق هسته‌ای عمل می‌کند، گفت: «ما به اجرای نقش خود مطابق با شروط تعیین‌شده در برجام، براساس استانداردهای پادمانی آژانس به‌صورت عادلانه و بی‌طرف ادامه می‌دهیم».
آمانو با اشاره به متن گزارش خود تصریح کرد: «گزارش من درباره راستی‌آزمایی و نظارت بر جمهوری اسلامی ایران طبق قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل، فعالیت‌های مربوط به نظارت و راستی‌آزمایی آژانس در چند ماه گذشته را پوشش می‌دهد».
او ادامه می‌دهد: «آژانس طبق برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) از زمان اجرائی‌شدن این توافق از ژانویه ۲۰۱۱ به نظارت و راستی‌آزمایی تعهدات مرتبط ایران پرداخته است. ما به اجرای نقش خود طبق شروط تعیین‌شده در برجام مطابق با اقدامات پادمانی استاندارد آژانس به شکل عادلانه و بی‌طرف ادامه می‌دهیم. تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران طبق برجام به‌طورکامل اجرا می‌شود».
او تأکید می‌کند: «آژانس کماکان به راستی‌آزمایی عدم انحراف مواد هسته‌ای اعلام‌شده در ایران طبق توافق

دیپلماسی

گزارش آمانوبه شورای حکام

بازهم تأیید شد؛ ایران به برجام پایبند است

پادمانی ادامه می‌دهد.
ارزیابی‌ها درباره نبود مواد و فعالیت‌های هسته‌ای اعلام‌نشده در ایران همچنان ادامه دارد».
به گفته آمانو، آژانس به اجرای پروتکل الحاقی در ایران شامل دسترسی‌های تکمیلی به سایت‌ها و دیگر اماکن همان‌طوره مطابق با پروتکل‌های الحاقی در دیگر کشورها انجام می‌دهیم ادامه خواهد داد.

آمریکازیربرجام چه می‌خواهد؟

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، بارها اعلام کرده به توافق برجام پایبند نخواهد ماند و این بدترین توافق برای آمریکاست. اگرچه رکس تیلرسون، وزیر خارجه آمریکا، دو بار، یک بار در اردیبهشت و یک بار در تیر، پایبندی ایران به برجام را تأیید کرده؛ ولی ترامپ حینتی را در کاخ سفید مسئول دستپایی به این نتیجه کرده که تا پاییز، پایبندنبودن ایران به برجام را ثابت کنند. توافق برجام و سرنوشت آن برای ایران مهم است و حسن روحانی یکی از مهم‌ترین برنامه‌های خود را در دولت دوازدهم حفظ این توافق قرار داده است. انتخاب محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه و علی‌اکبر صالحی، مسئول فنی تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای، نشان از این حساسیت دارد.

نامه‌ظریف به آمانو

مدت‌هاست که آمریکا تلاش می‌کند پایبندی ایران به برجام را زیر سؤال برد یا اینکه در نحوه بررسی نظام بازرسی نهاد بین‌المللی تخصصی هسته‌ای در برجام تشکیک کند. سفر نیکي هیلی در اوّلین روز شهریور به وین به این منظور انجام شد. سفری که محمدجواد ظریف به آن واکنش نشان داد و به یوکیا آمانو نامه نوشت: «عالی‌جنابان؛ هدف از نوشتن این نامه، جلب توجه شما به اقدام دیگری از سوی آمریکا است که مغایر با برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت بوده و اگر برای آن جاره‌جویی نشود، اعتبار آژانس را به چالش خواهد کشید. در خبرها به‌طور وسیعی گزارش شده است که نماینده دائم آمریکا در سازمان ملل متحد به وین سفر خواهد کرد تا نگرانی‌های دولت آمریکا درباره توافق هسته‌ای ایران را با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مورد بحث قرار دهد و آژانس را در زمینه پایبندی ایران به توافق زیر فشار قرار دهد. اگرچه مقامات آمریکایی آزاد هستند که به وین با هر جای دیگری سفر کنند و اگرچه مسئولان آژانس حق دارند افراد مختلف را به حضور بپذیرند، اما هدف اعلام‌شده این بازدید موجب برانگیخته‌شدن نگرانی‌های جدی درباره تخطی‌های بیشتر از متن و روح برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱ می‌شود که این‌بار علاوه بر این می‌تواند اعتبار آژانس را - که نقش حیاتی برای رژیم عدم اشاعه به‌طورکلی و برای برجام به‌طور اخص دارد- مخدوش کند». آمریکا بارها در این مدت بندهای ۲۶، ۲۸ و ۲۹ برجام را برای آن اشاره می‌کند. در این بندها توافق برجام تأکید ظریف در نامه به آمانو به آن اشاره می‌کند. در این بندها توافق برجام تأکید شده بود که باید فضای عدم اطمینان و ابهام‌آمیزی برای برجام ایجاد نشود؛ اما در عمل چنین نشد.

معاون اول رئیس‌جمهوری از عزم دولت خبر داد

اراده اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی

اینکه برای پیکیری و نظارت بر اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی سازوکاری چندلایه پیش‌بینی شده است، گفت: گزارش‌های میدانی، حضور هیئت سفنفره در محل اجرای برنامه‌ها برای ارزیابی‌سی عملکرد، حضور اعضای

دولت در استان‌ها، گزارش ماهانه استانداران و نظارت از طریق سامانه نظارتی دبیرخانه از جمله سازوکارها و روش‌های پیگیری و نظارت هستند، با وجود این به نظر می‌رسد باید سازوکارهایی را که برای نظارت و پیگیری برنامه‌ها در نظر گرفته شده کارآمدتر کنیم.معاون اول رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به دیدار اخیر اعضای هیئت دولت با مقام معظم رهبری و اعلام دغدغه‌های ایشان درباره اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی، عنوان کرد: «برداشت ما از سخنان رهبر معظم انقلاب در این دیدار این بود که ایشان از نحوه اتخاذ تصمیمات و تدوین برنامه‌های ستاد رضایت دارند و درعین حال بر تسریع در روند اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی به شکل مناسب‌تر نیز تأکید داشتند

ما از سخنان رهبر معظم انقلاب در این دیدار این بود که ایشان از نحوه اتخاذ تصمیمات و تدوین برنامه‌های ستاد رضایت دارند و درعین‌حال بر تسریع در روند

اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی به شکل مناسب‌تر نیز تأکید داشتند».او بر ضرورت آسیب‌شناسی و کشف دلایل کاملاًجراننشدن برخی تصمیم‌ها و برنامه‌های اقتصاد مقاومتی در بعضی دستگاه‌ها تأکید کرد و

گفت: برخوردارنبودن ستاد از اختیارات کافی، نبود اراده قوی در برخی دستگاه‌های اجرایی، محدودیت‌های مالی و مدیریتی و دلایل دیگری ازاین‌دست می‌تواند به‌عنوان عوامل مؤثر در عدم اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی مطابق انتظارات باشد که لازم است این موضوع مورد بررسی و آسیب‌شناسی دقیق و جدی قرار گیرد و راهکارهای حل این مسائل تدوین شود»، جهانگیری سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را فرصتی مقتضی برای دولت به‌عنوان

مسئول اصلی اقتصاد کشور برشمرد و افزود: «اقتصاد مقاومتی به جهت آنکه از پشتوانه حمایت‌های مقام معظم رهبری و نیز اجماع صاحب‌نظران اقتصادی

برخوردار است فرصتی مغتنم برای دولت است تا بتواند به اهداف مهمی مثل مقاوم‌سازی اقتصاد کشور در برابر تکانه‌های بیرونی، پاسخ‌گویی به مطالبات مردم و عمل به وعده‌های رئیس‌جمهور محترم به مردم دست پیدا کند».معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه تصمیمات ستاد باید نافذالکلمه باشد، گفت: «البته منظور از نافذالکلمه‌بودن آن نیست که به‌دنبال سست‌کردن قوانین کشور هستیم، چراکه یکی از نمادهای کمک به امنیت سرمایه‌گذاری در کشور حاکمیت قانون در همه امور است و دولت نیز بر حاکمیت قانون در همه عرصه‌ها باور عمیق دارد».او از دبیرخانه ستاد و دستگاه‌های اجرایی خواست ضمن آسیب‌شناسی عملکرد اجرای اقتصاد مقاومتی در سال ۹۵، گزارش دقیقی از میزان پیشرفت و اجرای برنامه‌های اولویت‌دار اقتصاد مقاومتی در سال ۹۶ تدوین کنند و دلایل اجراننشدن و موانع احتمالی آن را نیز احصا و برای تصمیم‌گیری به ستاد ارائه کنند. جهانگیری همچنین از دبیرخانه ستاد خواست در نحوه و سازوکارهای گزارش‌گیری و نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی بازنگری کند و گزارش‌هایی که به ستاد ارائه می‌شود، به‌صورت عملیاتی، شفاف و روشن باشد و دلایل اجراننشدن و عدم توفیق برخی از برنامه‌ها را مشخص کند.

استفاده خواهد کرد. اگر کنکره، تحریم‌های فلج‌کننده را بار دیگر تحمیل کند، سرمایه‌گذاران اروپایی باید بین انجام تجارت و معامله با ایالات متحده یا انجام تجارت و معاملات با ایران یکی را انتخاب کنند. مارک دویووتین، مدیر اجرایی بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها، گفته: «ترس واقعی از این مسئله که ترامپ خود را از توافق هسته‌ای کنار بکشد، اروپایی‌ها را وحشت‌زده کرده است». این مسئله نهایتاً احتمال بالقوه‌ای را برای مورد بررسی قراردادن توافق اشتباه اوپاما و شکست فلجی که سیاست آمریکا در مورد ایران در هشت سال اخیر در پی بوده فراهم می‌آورد. در هم‌اکنون به‌نظر می‌رسد که فرانسوی‌ها و بریتانیایی‌ها درهای خود را روی این مسئله باز کرده‌اند. دو دیپلمات ایالات متحده این هفته گفته‌اند که همکاران و شرکایشان در لندن و پاریس علامت‌هایی را مبنی بر مورد ملاحظه‌قراردادن اعمال فشار بر ایران برای برطرف‌کردن برخی از خطاهای توافق‌نامه فرستاده‌اند. آکس رومائات اسپین، سخنگوی وزارت امور خارجه فرانسه، ماه گذشته به گزارشگران گفته: امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، روز ۲۹ آگوست اشاره کرده که توافق هسته‌ای این می‌توان به‌واسطه کار درمورد وضعیت پسا ۲۰۲۵ و به‌واسطه کارهای غیرقابل‌انکار روی استفاده از موشک‌های بالستیک کامل کرد. ترامپ ثابت کرده که کارهایش غیرقابل‌پیش‌بینی است. اگر ترامپ رابسیرد تیم امنیت ملی‌اش را رد کند، اولین‌باری نخواهد بود که این کار را کرده است. ترامپ برای تأیید برنامه‌ای در مورد جنگ افغانستان سه ماه صبر کرد، اما این پیشندها کاملاً با شخصیت ترامپ در تطابق است. همچنان که ترامپ در کتابش، «هنر معامله‌کردن»، نوشته: اعمال فشار قدرتمندانه باعث انجام معامله بدون فشار قدرتمندانه نمی‌شود. در این مورد ترامپ فشار قدرتمندانه‌ای را به‌واسطه تهدید به کنارکشیدن ایالات متحده از معامله هسته‌ای‌ای که اوپاما مورد مذاکره قرار داده آفریده است. باید صبور بود و صبر کرد و دید که آیا او می‌تواند این فشار قدرتمندانه را تبدیل به یک توافق هسته‌ای بهتر با ایران کند یا نه.

نگاه

لژوم بهره‌برداری از فضای پسابرجام

قاسم محبیعی*

● محمدجواد ظریف باردیگر به‌عنوان وزیر امور خارجه، از مجلس شورای اسلامی رأی اعتماد گرفت، اما ظریف در دوره جدید کار خود، با چالش‌های عدیده‌ای روی‌رو خواهد بود. اگر در دولت یازدهم حل‌وفصل پرونده هسته‌ای از مهم‌ترین مأموریت‌های وزارتخانه بود که با توافق برجام، به سرانجام نیکی رسید، این بار یکی از مهم‌ترین چالش‌های دولت دوازدهم چگونگی اجرای برجام و عمل به تعهدها و توافق برجام است؛ دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، اعتقاد چندانی به متن توافق برجام ندارد و از همان زمان مبارزات انتخاباتی تا به امروز بارها به این مسئله اشاره و تأکید کرده است. ایران نباید در دام سیاست‌ها و خواسته‌ دولت جدید افتاده یا در امر لغو یا تضعیف برجام بیشکام شود.

در کنار نحوه اجرای تعهدات و نظارت بر حسن اجرای برجام، تحریم‌هایی که اخیراً علیه ایران در کنگره و مجلس سنا تصویب شده است، بسیار اهمیت دارد. این تحریم‌ها بر مناسبات ایران با آمریکا و مناسبات ایران با اروپا تأثیرگذار است. باید دولت دوازدهم در مشی اعتدالی سعی کند مناسبات ایران و غرب و به‌ویژه اروپا را در سطح غیرتنش‌آلودی پیش ببرد؛ نتیجه این سیاست غیر تنش‌آلود، به نوع رابطه ایران با اروپا و نحوه سرمایه‌گذاری اروپا در ایران کمک می‌کند. در نتیجه این سیاست ایران باید بتواند از فضای بعد از برجام در مناسبات اقتصادی و سیاسی، جذب سرمایه خارجی و نحوه سرمایه‌گذاری‌ها و تعامل بانکی بهره‌گیری کند. وزارت امور خارجه باید در این دوره چالش‌های ایران با اروپا و ایران با آمریکا را مدیریت کند.

از طرف دیگر، مهم‌ترین چالش وزارت امور خارجه مناسبات ایران با کشورهای منطقه‌ای و خاورمیانه است. ایران باید بتواند مناسبات خود را با کشورهای همچون عربستان، عراق، سوریه، یمن و افغانستان تنظیم کند. حل‌وفصل این مشکلات و توسعه روابط با کشورهای خاورمیانه باید در دستور کار وزارتخانه باشد ولی وزارت امور خارجه تاکنون تسلط چندانی بر مسائل منطقه‌ای نداشته و تأثیر همین عدم تسلط بر وضعیت منطقه را می‌توان در حل بحران‌های منطقه‌ای دید. این امبدورای وجود دارد که در این دوره دولت و وزارت امور خارجه بتوانند بر این مشکل فائق آمده و سیاست خاورمیانه‌ای تحت مدیریت و هدایت وزارت امور خارجه قرار گیرد.

مناسبات ایران و عراق در شرایط ناپایداری می‌رسد وضعیت این کشور به سمت بحران جدیدی پیش می‌رود. تأمینت ارضی عراق برای ایران مهم است ولی ما نباید در این دوره وارد چالش جدیدی باعراق شویم. ترکیه درگیر بحران کردهاست و ما باید با سیاست دوازدهپشتانه اجازه ندهیم بحران کردها به ایران سوق پیدا کند؛ یاسیاتی که ترکیه خیلی به دنبال آن است. کردها یکی از قومیت‌های اصلی ایران هستند که مناسبات بسیار خوبی با ایران دارند. ما باید در این دوره هم مناسبات خود را با عراق پس از داعش تقویت کرده و به تقویت دولت مرکزی نیز کمک کنیم.

یکی از چالش‌های ایران در منطقه سوریه است؛ سرنوشت سوریه و روند تحولات در سوریه نامشخص است. ایران در سوریه هزینه‌های زیادی پرداخته است و نحوه عبور به‌سلامت از این منازعه و کم‌هزینه‌ترکردن برای خروج از این بحران خیلی ضروری است. ایران در یمن و افغانستان هم هزینه زیاد پرداخته است، باید با اتخاذ سیاست‌های تش‌زدایی و روش‌های حکیمانه، این هزینه‌ها به ثروتی در آیند برای ایران تبدیل شود.

وزارت امور خارجه اگر سیاست تنش‌زدایی با غرب و اعتمادسازی با اروپا را در پیش بگیرد، راحت‌تر می‌تواند در خاورمیانه تأثیرگذار باشد. اصولاً ثبات و امنیت در منطقه و در حوزه خلیج‌فارس، بخشی از امنیت ملی ماست. وقتی در اطراف ما درگیری باشد، امنیت و ثبات ما را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد، اگر قرار باشد قطر با هر کشور دیگری در محیط اطراف ایران در بحران قرار بگیرد، سرمایه‌گذاری در این طرف بااحتیاط مواجه شده و روند توسعه اقتصادی ما کند خواهد شد. امنیت ما با همسایگان به‌هم‌پیوسته است و عدم مناقشه و همبستگی میان کشورهای منطقه جزئی از منافع ملی و امنیت ملی ایران و در سرتلوحه آرمان‌های جمهوری اسلامی قرار می‌گیرد. بنابراین همچنان‌که سیاست تنش‌تنشی بین کشور ما و دیگر دولت‌ها وجود داشته باشد، هم‌زمان نیز نباید از تنش میان دیگران استقبال کنیم. ضرورتی ندارد ایران در بحران‌های منطقه‌ای وارد شود، بلکه حل‌وفصل این بحران‌ها باید به نقش سازنده و مثبت ایران نیازمند باشد.

●مدیرکل پیشین خاورمیانه وزارت خارجه